

Säljstödjande finansiering

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2008/09:148 Säljstödjande finansiering. Säljstödjande finansiering innebär att ett företag i en koncern tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av varor och tjänster som framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern. I propositionen föreslås att säljstödjande finansiering under vissa förutsättningar ska undantas från tillståndsplikt enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Dessutom föreslår regeringen i propositionen att företag som indirekt lånar upp medel från allmänheten för sin kreditgivningsverksamhet inte längre ska anses driva tillståndspliktig finansieringsrörelse, och att definitionen av finansieringsrörelse i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse därför bör ändras.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009.

Inga motioner har väckts i ärendet.

Finansutskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	7
Säljstödjande finansiering	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Säljstödjande finansiering

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:148.

Stockholm den 5 maj 2009

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elinderson (m), Roger Tiefensee (c), Monica Green (s), Carl B Hamilton (fp), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Mikaela Valtersson (mp) och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen lämnade den 12 mars 2009 propositionen Säljstödjande finansiering (prop. 2008/09:148) till riksdagen. De föreslagna lagändringarna har granskats av Lagrådet, som inte har haft något att erinra mot de remitterade lagförslagen. Inga motioner har väckts i ärendet.

Bakgrund

Bestämmelser om tillståndsplikt för att bedriva finansieringsrörelse

I 2 kap. 1 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse uppställs ett krav på tillstånd för att bedriva finansieringsrörelse. Av lagens 1 kap. 4 § framgår att en tillståndspliktig finansieringsrörelse är en rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att (1) ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband, och (2) lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Punkt 1 avser *upplåning*, dvs. att företaget lånar medel från allmänheten. Punkt 2 avser *utlåning*, dvs. att företaget lämnar krediter till andra personer.

Lagen om bank- och finansieringsrörelse innehåller även en uppräkningslista av ett antal undantag (2 kap. 3 §) för situationer då ett företag inte behöver tillstånd för att driva finansieringsrörelse. Ett sådant fall (fjärde punkten) är när ett företag ger krediter till kunder som köper det egna bolagets varor och tjänster.

Företag som sysslar med s.k. *säljstödjande finansiering* till andra företag inom samma koncern anges däremot inte i uppräkningslistan av undantagen i lagen. I detta sammanhang innebär säljstödjande finansiering att ett företag i en koncern ger krediter till kunder som köper varor och tjänster från ett annat företag i samma koncern. En sådan verksamhet är enligt den nuvarande lagstiftningen tillståndspliktig när företaget som ger kredit tar emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten för att finansiera sin egen kreditgivning. Ett separat kundfinansieringsbolag som lånar ut till kunder till andra bolag inom koncernen och i sin tur lånar upp medel indirekt från allmänheten via en internt bank omfattas alltså inte av lagens undantag från tillståndsplikt för finansieringsrörelse. Ett sådant undantag gällde emellertid enligt det gamla regelverket före den 1 juli 2004.

Tidigare behandling i utskottet

Under finansutskottets beredning av regeringens förslag till lag om bank- och finansieringsrörelse (prop. 2002/03:139) framförde företrädare för Ericsson, Volvo och Industrins finansförening m.fl. att det tidigare gällande undantaget gjorde det möjligt att centralisera och effektivisera kundkreditverksamheten inom en koncern. Det påpekades vidare av Ericsson att det var ologiskt att undanta kreditgivning som sker till kunder i samma bolag som det som säljer varorna men inte när kreditgivningen samlas i ett gemensamt bolag.

Utskottet konstaterade att ett bibehållet undantag skulle möjliggöra en fortsatt effektiv hantering av kundkrediter inom industriella koncerner. Det skulle också underlätta för företagen att ordna med kundkrediter, som är en viktig förutsättning vid försäljning av varor och tjänster. Utskottet ansåg därför att det fanns skäl för att tills vidare behålla den tidigare gällande tillämpningen. Samtidigt efterlyste utskottet en redogörelse för hur frågan reglerats i andra länder och ansåg att regeringen borde analysera frågan ytterligare och bl.a. undersöka om en utvidgning av undantaget är förenligt med EG-rätten.

Mot denna bakgrund föreslog utskottet att en ny bestämmelse skulle införas i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Den nya bestämmelsen i införandelagens 29 § innebar att berörda företag får fortsätta att bedriva verksamhet med stöd av bestämmelsen t.o.m. den 30 juni 2006. Utskottet ansåg samtidigt att regeringen i god tid före denna tidpunkt borde återkomma till riksdagen med ställningstagande och förslag rörande dessa företags verksamhet efter detta datum (bet. 2003/04:FiU15 s. 20 f.). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Finansutskottet har därefter berett två propositioner om en förlängning av övergångstiden våren 2006 (prop. 2005/06:121, bet. 2005/06:FiU29) och våren 2008 (prop. 2007/08:59, bet. 2007/08:FiU29). Förlängningarna innebar att de berörda företagen kunde fortsätta bedriva verksamhet utan tillstånd t.o.m. den 30 juni 2008 respektive 2009. Som skäl angavs vid båda tillfällena att regeringen behövde ytterligare tid för att på ett fullgott sätt bereda frågan. Utskottet tillstyrkte regeringens förslag och riksdagen beslutade i enlighet därmed.

I nuläget omfattas säljstödande finansiering alltså av ett tidsbegränsat undantag från tillståndsplikten. Undantaget löper ut den 30 juni 2009.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Undantag från tillståndsplikt för säljstödande finansiering

I propositionen gör regeringen en bedömning av vilka möjligheter som finns, inom ramen för tillämpliga EG-rättsregler, att permanent undanta vissa företag från tillståndsplikt enligt 2 kap. 3 § lagen (2004:297) om

bank- och finansieringsrörelse. De företag som berörs är sådana som tillhandahåller säljstödjande finansiering i samband med avsättning av tjänster eller varor som erbjuds, framställs eller säljs av ett annat företag i samma koncern. Regeringen finner att EG-rätten inte ger något entydigt, uttryckligt svar på om företag som bedriver säljstödjande finansiering kan undantas från tillståndsplikt. Det konstateras också att en majoritet av EU:s medlemsstater inte har infört något sådant undantag.

Regeringen bedömer dock att det finns utrymme att införa ett relativt begränsat undantag, som gäller när företag lånar upp medel från allmänheten på vissa sätt. Närmare bestämt anser regeringen att företag kan undantas om deras upplåning sker genom utgivande av överlåtbara värdepapper, t.ex. företagsobligationer, som har en löptid på minst ett år. När företag ger ut överlåtbara värdepapper med så lång löptid är huvudregeln att de måste upprätta ett prospekt, vilket innebär att de tilltänkta köparna av pappren får viss information före köpet.

Regeringen föreslår därför att företag som bedriver säljstödjande finansiering ska undantas från tillståndsplikt. Det ställs upp två förutsättningar för att utnyttja undantaget: dels att den koncern där företaget ingår inte har som huvudsyfte att driva finansiell verksamhet, dels att upplåningen sker genom att företaget ger ut överlåtbara värdepapper med en löptid på minst ett år.

Dessutom föreslår regeringen att företag som enbart indirekt lånar upp medel från allmänheten ska undantas från kravet på tillstånd enligt bank- och finansieringslagen. Här handlar det om företag som får medel från ett annat företag i samma koncern och självt lånar ut medel till utomstående (allmänheten). De nuvarande svenska reglerna ställer upp krav på tillstånd för sådana företag. Regeringen bedömer att EG-rätten inte kräver att dessa företag ska ha tillstånd och att det inte finns några hinder mot att ta bort tillståndsplikten för dem. Följden blir att företag som enbart lånar upp medel indirekt inte kommer att stå under individuell tillsyn. Om företaget ingår i en finansiell koncern, kommer det dock att stå under viss tillsyn på grund av gruppstillhörigheten.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Regeringen bedömer att förslaget kan medföra positiva ekonomiska konsekvenser för berörda företag genom bl.a. minskade administrativa kostnader, även om det är svårt att uppskatta hur stor effekten blir. Förslaget minskar Finansinspektionens arbetsbörda något eftersom myndigheten inte längre utövar tillsyn över dessa företag. Regeringen bedömer dock att det är svårt att bedöma hur mycket resurser som kan frigöras hos myndigheten tack vare detta. Samtidigt kommer de berörda företagen att stå under Konsumentverkets tillsyn när de ger krediter. Regeringen bedömer dock att Konsumentverket inte kommer att behöva mer resurser eftersom antalet berörda företag är förhållandevis litet.

Utskottets överväganden

Säljstödjande finansiering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar i syfte att undanta säljstödjande finansiering från tillståndsplikt enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare framhållit vikten av att lagstiftningen medger en effektiv hantering av kundkrediter inom industriella koncerner. Mot denna bakgrund välkomnar utskottet att regeringen nu lämnar förslag om att säljstödjande finansiering ska undantas från tillståndsplikt enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Utskottet har inget att erinra mot de av regeringen föreslagna lagändringarna och tillstyrker därmed förslagen i propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:148 Säljstödjande finansiering:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. lag om ändring i lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 4 § och 2 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.**4 §²**

Med finansieringsrörelse avses rörelse i vilken det ingår näringsverksamhet som har till ändamål att

1. ta emot återbetalningspliktiga medel från allmänheten, *direkt eller indirekt via ett företag med vilket det finns ett nära samband*, och

2. lämna kredit, ställa garanti för kredit eller i finansieringssyfte förvärva fordringar eller upplåta lös egendom till nyttjande (leasing).

Nära samband skall anses finnas mellan företag som ingår i samma koncern eller på annat sätt har, genom gemensamt ägande, avtal eller liknande, sådan samhörighet att den ekonomiska utvecklingen för ägaren eller ett eller flera av företagen är väsentligen beroende av utvecklingen i ett eller flera av de andra företagen.

2 kap.**3 §**

Tillstånd enligt denna lag behövs inte för finansieringsrörelse som drivs av

1. en bank,
2. ett utländskt bankföretag som har tillstånd att driva bankrörelse i Sverige enligt 4 kap. 4 §,
3. ett försäkringsföretag, ett värdepappersföretag, Svenska skeppshypotekskassan eller en pantbank enligt pantbankslagen (1995:1000), i den utsträckning det är tillåtet enligt den för dem tillämpliga lagstiftningen,
4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds
4. ett företag som tillhandahåller finansiering i samband med avsättning av tjänster som erbjuds

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (omarbetning) (EUT L 177, 30.6.2006, s. 1, Celex 32006L0048), senast ändrat genom direktiv 2008/24/EG (EUT L 81, 20.3.2008, s. 38, Celex 32008L0024).

² Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

eller varor som framställs eller säljs av företaget,

- a) företaget, eller
 b) ett annat företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att – koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet, och
 – företaget som tillhandahåller finansieringen lånar upp medel från allmänheten bara genom att ge ut sådana överlåtbara värdepapper som avses i 1 kap. 4 § första stycket 2 b lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden med en löptid på minst ett år,

5. ett aktiebolag eller en ekonomisk förening om

a) verksamheten består i att vid enstaka tillfällen förvärva fordringar, och

b) medel för verksamheten inte löpande anskaffas från allmänheten,

6. ett företag som bara finansierar andra företag i samma koncern eller motsvarande utländska företagsgrupp, förutsatt att koncernen eller företagsgruppen inte har som huvudsakligt ändamål att driva finansiell verksamhet,

7. en ekonomisk förening, vilken

a) som medlemmar vid varje tillfälle har högst 1 000 fysiska personer,

b) som medlemmar antar bara personer som ingår i en i förväg identifierbar begränsad krets som också anges i föreningens stadgar,

c) tar emot återbetalningspliktiga medel bara från medlemmarna eller från finansiella företag, och

d) har till ändamål bara att med sådana medel som avses i c tillgodose finansieringsbehov hos medlemmarna.

Undantagen enligt första stycket 5 och 7 för rörelse som drivs av aktiebolag eller ekonomisk förening gäller även för sådan rörelse som drivs av motsvarande utländska företag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

2. Ett tillstånd för ett kreditmarknadsföretag att driva finansieringsrörelse som gäller vid ikraftträdandet ska fortsätta att gälla.

2 Förlag till lag om ändring i lagen (2004:298) om
införande av lagen (2004:297) om bank- och
finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs att 29 § lagen (2004:298) om införande av lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska upphöra att gälla vid utgången av juni 2009.